

IK BEN niet alleen op de wereld een beetje reclame voor zingeving

AUTEUR: BEN STEENSTRA EN WASSILI ZAFIRIS
ISBN: 978 90 5261 8388 8
VERKRIJGBAAR: WWW.MANAGEMENTBOEK.NL EN DE BEKENDE INTERNET BOEKHANDELS
PRIJS: € 19,95
RECENSENT: GUUS HUSTINX

Ik heb 'IK BEN' in een adem uitgelezen. Spannend, vlot geschreven, een boek naar mijn hart. Coach en ondernemer, Wassili en Ben, starten samen een zoektocht. Het boek beschrijft een proces van 6 jaar, waarin Ben zijn veranderende inzichten over zichzelf ook in zijn onderneming probeert toe te passen, met vallen en opstaan. Het relaas past volledig bij mijn eigen visie en missie die ik als trainer en adviseur uitdraag en probeer te leven. Het is nu eens een keer niet een 'how to' of 'zeven stappen naar' boek, maar eerder een getuigenis van een ondernemer, een pamflet, gelardeerd met wijsheden, theoretische stukjes, bespiegelingen van de coach. Het boek kent twee lijnen, het proces dat de ondernemer doormaakt en de onderleggers, de uitleg van de coach.

In de eerste lijn lezen we het eerlijke en open verhaal van ondernemer Ben, waarin hij zich uitermate kwetsbaar opstelt. Hij maakt een bewustzijnsproces door. Het start bij hoe hij, vanuit zijn behoefte aan onafhankelijkheid, geld gaat najagen door een eigen onderneming op te zetten. Na het eerste miljoen voelt hij zich echter leeg en ongelukkig. Hij zoekt ondersteuning bij coach Wassili en gaat op zoek naar de betekenis en het nut van zijn bestaan en dat van zijn onderneming. Een vakantie-ervaring in Thailand, waar hij met bittere armoede wordt geconfronteerd, werkt louterend: 'ik kon er niet meer omheen'. Hij richt samen met zijn vrouw een stichting op waarmee hij onderwijsprojecten voor de allerarmsten organiseert. Het verhaal vervolgt met de typering van zijn leiderschapstijl als 'de pelotonscommandant' en hoe het resultaat altijd leidend is. Het besef ontstaat dat hij zo de snel groeiende onderneming niet langer meer kan leiden. De weerstand in de onderneming tegen zijn optreden neemt toe. Samen met de coach worden in de organisatie de eerste kernwaarden geformuleerd: leren en anderen laten leren. Van zijn dictatoriale lei-

ding wordt geschakeld naar een managementstructuur, compleet met procedureboeken. Ben geeft letterlijk de leiding uit handen. Die structuur blijkt dermate veel nadelige effecten te hebben (ten koste van het resultaat) dat hij op een gegeven moment ingrijpt: 'ik pleeg een coup'. Alle structuren en functies worden losgelaten, hij spreekt zijn mensen aan op de eigen verantwoordelijkheid. Zelfactualisatie en zingeving worden de sleutels. De paradigmaverandering is vooral dat mensen er niet voor de onderneming zijn, maar de onderneming voor de mensen en dus moet de onderneming ook zingevend zijn. Ondertussen lees je in het relaas dat hij steeds verder zaken afpelt bij zichzelf. In de financiële crisis laat de bank de onderneming vallen, die daardoor dreigt om te vallen. In het redden van de onderneming dient zich de volgende ontwikkelingslaag aan. Het besef dat het alleen maar samen kan, werkelijk samen. Dat betekent voor hem het loslaten van de leiding. Een interne crisis versterkt dat besef en hij krijgt de kern van de mensen mee op het zich werkelijk verbinden met zichzelf en met elkaar. Het leidt tot een nieuwe vorm van ondernemerschap die 'meaningfull profit' genoemd wordt. 'Mensen die

doen wat ze belangrijk vinden in plaats van wat ze opgedragen krijgen'. De kern van zijn boodschap en het proces dat hij met de onderneming doorloopt is als volgt: 'een meaningful profitonderneming ontstaat als er een kritische massa aan medewerkers is die in verbinding staan met zichzelf, hun hoogst gevoelde intentie, elkaar en de wereld er omheen'. Zo ontstaat een nieuwe vorm van onderneming. Ik loop het risico het verhaal tekort te doen als ik het zo samenvat, want het kent vele lagen en bouwt geloofwaardig en stap voor stap op naar het ontstaan van nieuwe inzichten en vooral naar de verwerkelijking daarvan.

De tweede lijn, die van de coach beschrijft steeds korte thema's als: intentie, gedachten en overtuigingen, het matrixmodel, metaprogramma's, van idee naar actie, flow, jezelf leiden. Die thema's worden kort uitgelegd en van voorbeelden voorzien. In de thema's zie je door het boek heen de ontwikkeling van het totale proces terug. Het start met bewustwording, loopt langs principes van motivatie naar zingeving, langs besef van het verschil tussen tekort denken en overvloed denken. De functie van crisis wordt belicht; zingeving naar het grotere geheel van de wereld komt aan de orde. Teamvorming is een andere rode draad: vertrouwen, communicatie en generatief samenwerken. Attitude en missie zijn kernbegrippen. Missie wordt gedefinieerd als, 'het diepe besef van de kern van de organisatie, de hoogste collectief gevoelde intentie. Het is de meest inspirerende toegevoegde waarde die een onderneming heeft aan het maatschappelijke veld'. Verbinding is het kernproces.

In dit boek worden de gebruikelijk paradigma's van een onderneming stevig op de helling gezet. De zoektocht naar waar het werkelijk om gaat, de essentie van mens zijn en ondernemen, wordt in kaart gebracht. Nieuwe uitgangspunten worden uitgeprobeerd, bijgesteld, verdiept. Er blijkt geen draaiboek voor dat proces te zijn, het is nooit voorgedaan. Het bewustwordingsproces van

*'Meaningful profit':
de gulden middenweg tussen
profit en non-profit.*

de ondernemer loopt parallel met wat hij in de onderneming in kan brengen. Het vormt een treffend voorbeeld van de idee dat je anderen niet verder kan leiden dan je zelf bent.

Voor die ondernemers die nog denken in termen van machines, winstmaximalisatie en geld als drijfveer, is dit een controversieel boek. Zoals gezegd, ik vind het een boek naar mijn hart. Het boek laat de beleevingskant en de praktijk zien van wat zij zelf de vierde revolutie noemen, de ontwikkeling voorbij maatschappelijk verantwoord ondernemen naar een onbekende, nieuwe vorm en hoe dat in zijn werk kan gaan. Het sluit daarbij naadloos aan bij de ervaringen, ideeën en instrumenten die ik in mijn eigen boek 'Ecologisch veranderen van organisaties, Speelveld der Verandering', beschreven heb. 'IK BEN' is een feest der herkenning, ook al omdat ik al die dilemma's die ik zelf ooit als

Wassili Zafiris (r) en Ben Steenstra
(foto: Tessa Jol)

directeur van een onderneming heb ervaren, voorbij zie komen. Ik heb destijds zelf de keus gemaakt om er uit te stappen en mijn persoonlijke ontwikkeling op een andere wijze vorm te geven. Ben Steenstra loopt het hele pad en daar kan ik alleen maar bewondering voor hebben.

Jammer in het boek vind ik dat de rol van de coach, Wassili Zafiris, onderbelicht blijft. Ik herken de NLP-coach in de korte passages waar zijn aanpak aan de orde komt. Zelf coach, heb ik op vele punten vragen als: hoe precies deed je dat, waarom dit en niet iets anders, hoe ontwikkelden jouw ideeën zich gedurende dit proces? Ik had graag meer beschouwing over het totale proces en de fasen daarin gezien. Ook zou ik als NLP-er, deskundig op het gebied van metaprogramma's, kunnen argumenteren dat ik het inhoudelijk wat mager vind wat hij daar over schrijft. Ik mis de koppeling aan de logische niveaus van Dilts, die hier toch zo voor de hand zou liggen. Zo zijn er nog wel enkele puntjes. Maar ik snap dat gekozen werd voor de rode draad van het relaas van Ben. En daar zit ook de kracht van het boek.

Ik heb me natuurlijk afgevraagd wat dit boek voor mij als ervaren NLP-coach en teamcoach extra oplevert. Niet zozeer iets in theoretisch of technisch opzicht. Ik vind het wel een mooi voorbeeld van hoe NLP geïntegreerd kan worden in het werken met en in organisaties, zelfs in nieuwe organisatievormen tot uitdrukking kan komen. Het is vooral een boek dat mij inspireerde, dat mij weer terugbracht bij mijn eigen missie, me weer in contact bracht met die grotere opdracht, daar waar ik het zelf allemaal voor doe, een boek dat me raakte. Het is (eindelijk) een voorbeeld hoe het ook kan, hoe het dus kan. Het is een boek dat me extra hoop geeft, me motiveert om door te gaan op de ingeslagen weg. Wat mij betreft is 'IK BEN' een aanrader voor iedereen (zeker de NLP-ers daaronder) die betrok-

ken is bij organisaties, als medewerker, manager, adviseur, trainer of coach en die zich graag laat uitdagen om zijn wereldmodel te verruimen.

2 boeken voor de prijs van 1!

De auteurs maken met dit boek een beetje reclame voor zingeving. Bij aankoop van het boek, krijg je direct een tweede identiek versie meegeleverd. Deze is bedoeld om cadeau te geven, zodat jij ook een beetje reclame voor zingeving kan maken!

GUUS HUSTINX IS PARTNER IN INTENS EN NLP-TRAINER BIJ HET INSTITUUT VOOR ECLECTISCHE PSYCHOLOGIE (IEP) IN NIJMEGEN. HIJ IS AUTEUR VAN HET BOEK 'ECOLOGISCH VERANDEREN VAN ORGANISATIES, SPEELVELD DER VERANDERING. NELISSEN, 2008' EN CO-AUTEUR VAN 'VOORBIJ JE EIGEN WIJZE, EFFECTIEF COMMUNICEREN MET METAPROGRAMMA'S IN PROFESSIONELE RELATIES, NELISSEN, 2005'.

Meer info en contact:

Guus Hustinx- www.intens.com / guus@intens.com

Website 'IK BEN niet alleen' met fragmenten, blog en YouTube: www.ikbennietalleen.nl

Wassili Zafiris

Ben Steenstra